135 . Sălcuţa | Comuna: Sânmihaiu de Câmpie | Judeţ: Bistriţa-Năsăud | Punct: Cânepişte - Coasta Oilor | Anul: 2016

Anul: 2016
Cod RAN: 34510.03
Perioade: Protoistorie
Epoci: La Tène
Categorii sit: Religios, ritual şi funerar
Autori: George Marinescu, Dan Lucian Vaida
Instituții: Complexul Muzeal Bistriţa-Năsăud, Muzeul Grăniceresc Năsăudean

Raport

Cercetările arheologice de la Sălcuţa au avut loc în perioada 17.10.2016 – 11.11.2016 şi au vizat partea superioară a dealului „Cânepişte”, mai exact punctul „Coasta Oilor”, loc folosit în prezent ca păşune pentru animalele din localitate. Terenul are aspectul unei pante uşoare, cu înclinaţie SV-NE, întreaga suprafaţă fiind afectată de producerea unor alunecări de teren, mai accentuate în partea de nord. Fondurile necesare investigaţiilor au fost asigurate integral din bugetul Complexului Muzeal Bistriţa-Năsăud.

Cercetările din 2016 au avut ca principal obiectiv identificarea contextului din care provin mai multe obiecte din metal de tip celtic, ajunse la muzeul din Bistriţa în 2014. Ca metodologie de lucru s-a optat pentru investigarea zonei prin efectuarea unor secţiuni longitudinale, paralele, cu martori de 0,50 m. Din punct de vedere stratigrafic, cercetările au evidenţiat la partea superioară un strat de humus brun-negricios, cu o grosime de cca. 30 cm., sub care se adânceşte, în continuare, stratul steril, alcătuit din lut galben.

Cu această ocazie, au fost identificate un număr de opt morminte de tip celtic, M3-M10 (şase de incineraţie şi două de inhumaţie), aflate la distanţe de aproximativ 5-6 m între ele. Pentru toate mormintele, dar mai ales pentru cele de incineraţie, s-a putut constata un ritual funerar complex, desfăşurat după canoane şi reguli spirituale precise. În privinţa gropilor de mormânt, acestea au avut, în principal, formă patrulateră, cu colţurile rotunjite, adâncite între 20-80 cm. în lutul galben, steril din punct de vedere arheologic.

Complexe funerare:

Primele două morminte (M1 şi M2) au fost deranjate în anul 2014, cercetările specializate din 2016 stabilind cu precizie locul şi adâncimea acestora.

M3 – mormânt de incineraţie; groapă funerară de formă dreptunghiulară, cu colţurile rotunjite (175 x 135 cm); ad. de depunere: 65 cm.; pachetul de oase umane incinerate a fost depus în partea de vest a gropii.

Inventar: 1 – vas mare bitronconic, prevăzut cu apucători pe diametrul maxim, de culoare brun-gălbuie, lucrat cu mâna; 2 – vas bitronconic de mărime mijlocie, lucrat la roată, stare de conservare deficitară; 3 – castron de mărime mijlocie, lucrat la roată, de culoare cărămizie, stare de conservare precară (nerecuperabil); 4 – vas mic de formă bitronconică (terină), de culoare neagră, lucrat la roată; 5 – brăţară tubulară din fier, fragmentară, arsă secundar şi oxidată, depusă peste oasele calcinate; 6 – ofranda alimentară (schelet întreg de mistreţ), aşezată lângă vase.

M4 - mormânt de incineraţie; groapă funerară de formă dreptunghiulară, cu colţurile rotunjite (180 x 150 cm); ad. de depunere: 50 cm.; pachetul de oase umane incinerate a fost depus în partea de nord a gropii.

Inventar: 1 – vas mare bitronconic prevăzut cu butoni pe diametrul maxim, de culoare neagră, lucrat cu mâna; 2 – castron de mărime mijlocie, lucrat la roată, stare de conservare deficitară; 3 – vas bitronconic de mărime mijlocie, de culoare neagră, lucrat cu mâna; 4 – vas mic de formă bitronconică, de culoare neagră, lucrat la roată, stare de conservare precară; 5 – vas mic de formă bitronconică (terină), de culoare cenuşie, lucrat la roată; 6 – strachină lucrată la roată, de culoare neagră, stare de conservare precară; 7 - strachină

lucrată la roată, de culoare neagră, păstrată fragmentar; 8 – cuţit mare din fier, depus pe ofranda de carne, stare de conservare deficitară; 9 – cui din fier, păstrat fragmentar şi oxidat; 10 – buton rotund bombat, lucrat din bronz, găsit în apropierea oaselor umane calcinate; 11 – ofranda alimentară (oase de porc).

M5 – mormânt de inhumaţie; groapă funerară de formă ovală (180 x 45 cm); orientare N(capul)-S; ad. de depunere: 50 cm.

Inventar: 1 - fibulă mare din fier depusă pe piept, stare de conservare deficitară (ruptă şi oxidată); 2 – verigă (inel) din fier, pe degetele de la mâna stângă, păstrată întreagă dar oxidată.

M6 - mormânt de inhumaţie; groapă patrulateră, cu colţurile rotunjite (150 x 75 cm); orientare S(capul)-E; ad. de depunere: 55 cm.

Inventar: 1 – vas de tip borcan, de culoare brun-cărămizie, lucrat cu mâna, depus lângă piciorul stâng, stare de conservare precară; 2 – brăţară de bronz, la încheietura mâinii stângi.

M7 – mormânt de incineraţie; groapă de formă dreptunghiulară, cu colţurile rotunjite (110 x 95 cm); ad. de depunere: 40 cm; pachetul de oase umane incinerate a fost depus în partea de nord a gropii funerare.

Inventar: 1 – vas bitronconic de mărime mijlocie, de culoare cărămizie, lucrat la roată, stare de conservare precară (nerecuperabil); 2 – strachină lucrată la roată, de culoare neagră; 3 – două brăţări de bronz, de tipul „cu semiove”, depuse lângă oasele umane, păstrate fragmentar; 4 – fibulă din bronz, aşezată pe pachetul de oase umane; 5 – fibulă mică din bronz, păstrată fragmentar; 6 – lanţ de brâu lucrat ornamental, din fier, format din segmente torsionate, aşezat peste pachetul de oase umane, cu stare de conservare deficitară; 7 - ofranda alimentară (oase de animal), depuse lângă vase.

M8 - mormânt de incineraţie; groapă de formă trapezoidală, cu colţurile rotunjite (160 x 140 cm); ad. de depunere: 45 cm; pachetul de oase umane incinerate a fost depus în partea de est a gropii funerare.

Inventar: 1 – vas mare bitronconic, de culoare neagră, lucrat cu mâna; 2 –vas bitronconic de mărime mijlocie, de culoare cărămizie, lucrat la roată (nerecuperabil); 3 – vas bitronconic de mărime mijlocie, de culoare gălbui-cenuşie, lucrat la roată; 4 – strachină mică, lucrată cu mâna, păstrată fragmentar; 5 – vas mic de formă bitronconică (terină), de culoare cenuşie, lucrat la roată; 6 – vas mic de formă bitronconică, lucrat cu mâna, stare de conservare precară (nerecuperabil); 7 – strachină de culoare neagră, lucrată la roată; 8 – vas de mărime medie, probabil castron, lucrat cu mâna (nerecuperabil); 9 – cap de ac din bronz, găsit în apropierea oaselor calcinate; 10 – bucăţi mici din fier; 11 - ofranda alimentară (oase şi maxilar de porc), depusă lângă vase.

M9 - mormânt de incineraţie; groapă patrulateră (115 x 100 cm); ad. de depunere: 40 cm.; pachetul de oase umane incinerate a fost depus în partea de vest a gropii.

Inventar: 1 – vas mare de formă bitronconică, lucrat la roată; 2 vas mic de formă bitronconică (terină), lucrat la roată, păstrat fragmentar; 3 – strachină, de culoare brun-negricioasă, lucrată cu mâna; 4 – ceaşcă cu toarta uşor supraînălţată, culoare brun-cărămizie, lucrată cu mâna, stare de conservare deficitară; 5 – brăţară mică din bronz, tubulară, depusă peste oasele calcinate, păstrată fragmentar şi arsă secundar; 6 – lănţişor subţire din bronz, păstrat fragmentar şi foarte oxidat; 7 – mărgele cu ochiuri; 8 – ofranda alimentară (oase de animal), depusă lângă strachină.

M10 – mormânt de incineraţie; groapă dreptunghiulară (175 x 150 cm); ad. de depunere: 50 cm.; resturile de oase umane incinerate au fost depuse în partea de nord a gropii funerare.

Inventar: 1 – vas mare bitronconic, prevăzut cu apucători pe diametrul maxim, de culoare neagră, lucrat cu mâna; 2 – vas bitronconic de mărime mijlocie, lucrat la roată, de culoare cărămizie, stare de conservare deficitară; 3 – vas de formă bitronconică de mărime mijlocie, prevăzut cu două toarte late, lucrat la roată, de culoare gălbui-cenuşie, stare de conservare precară (nerecuperabil); 4 – vas mic de formă bitronconică, de culoare neagră, lucrat la roată, starea de conservare precară (nerecuperabil); 5 - vas mic de formă bitronconică (terină), de culoare neagră, lucrat la roată; 6 – ceaşcă cu toarta uşor supraînălţată şi mici butoni pe diametrul maxim, culoare brun-închis, lucrată cu mâna; 7 – vas mic de formă tronconică, de culoare neagră, lucrat cu mâna, stare de conservare precară; 8 – fragmente dintr-un castron lucrat cu mâna; 9 – cuţit mare din fier, depus pe ofranda de carne, păstrat întreg, dar puternic oxidat; 10 – foarfecă din fier, păstrată

fragmentar şi oxidată; 11 – fibulă din bronz, ruptă, depusă lângă oasele umane; 12 – cap de ac din bronz; 13 – butoni rotunzi şi bombaţi din bronz; 14 – capete de cuie şi ţinte din fier, oxidate; 15 - ofranda alimentară (oase şi maxilar de mistreţ), depusă lângă vase.

Sondajul arheologic din 2016 a îndeplinit, prin identificarea celor opt morminte, principalul obiectiv pentru care a fost realizat, stabilind că în acest loc există o necropolă de tip celtic (faza La Tène C1), cu gropi săpate în pantă uşoară, la o adâncime mică. Având în vedere importanţa acestei descoperiri, potenţialul ştiinţific şi expoziţional, dar şi faptul că integritatea sitului este ameninţată de posibile alunecări de teren, se impune cu prioritate efectuarea unor cercetări arheologice sistematice în perioada următoare.

Informații suplimentare online

Raportul 5822 din cronica.cimec.ro
Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro